

Újvek Szemléje

szló: Hitler művészei. (Stá-

as kötet imponáló arányaival
átálja azt a művészetet, ame-
mzeti szocialista Németország-
t, s amelyik a Birodalmat is
ás-Pirv László állította össze
át és eleven riportcikkében,
képzművészet alkotóival foly-
tások ismertetésével mutatja
művészi célkitűzéseket. Ezek a
öltárják a monumentális épí-
brázat mozgató gondolatait,
a festészet és a szépen fel-
taik- s gobelin-művészet írá-
ait. A kötetet bőséges kép-
tja, mely kápráztató módon
művészi elhatározások meg-
rost és Speer lenyűgöző épí-
k gigász szoborművei, *Kolbe*,
ker szinte klasszikus tiszta-
ttuk a konstruktív festészet
yei minden szemlélőt elgon-
za művészet nagy kérdései fe-
k fm: egy hatalmas nép ilyen
a. A kötet kiállítása méltó a
(Szemes Elek.)

**örgy: A magyar nemzetnek
Egész Európa formája a
ban.** (Magyar Irodalmi Ritka-
zám.)

györgy a magyarság szellemi
zása tartozik. Életéből és mun-
dossággal kilángol az a törek-
aradt nemzetét a nyugati mű-
onalára emelje. Önművelés,
gyaránt ezt a nemes célt szol-
ban maradt munkái közül
e kettő is kiadásra került a
kir, állami Bessenyei György
ndozásában, Vajda László ta-
mellett, Vajthó László „Ma-
Ritkaságok” című kitűnő so-
egyik „A magyar nemzetnek
szól s a pogány magyarság
zatos beilleszkedését tárgyalja
erkölcsök világába Szent Ist-
től Kálmán király haláláig.
ész Európa formája a XI-dik
mel a többi európai állam
ad összefoglaló képet ugyan-
z előbbi munkában a pogány-
ténység küzdelme, az utóbbi-
és a császárság hatalmi ver-
fejtegetések előterében.

Bessenyei felvilágosultságára,
vszázaddal ezelőtt, a jobbágy-
a parasztság nemzetfenntartó
„Olyan a ti közsorsotok” —

mondja a parasztokról —, „mint a tenger,
melybe minden víz visszafoly, mi belőle ki-
ágazik. A ti rendetek e földön minden, mert
ti vagytok minden rendnek szülői, táplálói
és elfogadói. Erdemes és méltóságos paraszti
sors, szerencsés az a király és úr, ki meg-
ismerheti, hogy atyja vagy.” Mintha a mai
kor felismerésének hangját hallanók e régi,
vasveretű szövegezésben.

(Bardócz Árpád.)

Csorba Győző: A híd panasza. Versek. (Janus
Pannonius Társaság.)

Már rég éreztük fiatal költő verseiben az
erőtéljes költő-egyeniség olyan sodrását,
mint most Csorba Győző verseskötetében.
Ez a tiszta, magasigényű, komoly költő-
egyeniség sajátos ellentét ingája között leng.
Egyfelől büszkén, az értékes egyéniség ön-
tudatával és a magányos férfi dacával óvja
különállását a világtól. Nemhiába gyakori
képe a test hőrfelületének világot kizáró
szerepe: önelhatároló vágya csak Istennel
hajlandó társasodni. Másfelől azonban ki-
egészülés, társ, gyöngédség után sóvárog, s
a szerelem színe előtt ellágyul a legerősebb
férfi is. Ez a kettősség magyarázza meg
egyeniségének többi ellentétét is: a kemény-
ség és a lágyság, a pátosz és az összeszorí-
tott fog váltakozását, a nagyság és kicsiny-
ség párhuzamos tudatát, s a küzdelmet a
fogyatékosági érzés legyőzésére. Az ellen-
tetteket csak a hősiesség oldhatja föl, amely
nemcsak a rászakbott sorsot vállalja emelt
fővel, hanem kemény hangokkal leplezi el-
lágyulásait. Verseiben egy alapjában véve
fájó, társtalan, lírai férfilélek védekezik a
kiszolgáltatottság és a szájalom ellen a
látszólagos keménység vértjeivel. Csak utolsó
ciklusában adja át magát gáttalanul az ér-
zésnek, de mintha a címmel — „Napló-
részletek” — maga is jelezni akarná, hogy
itt leveti „a páncélt, mit melle köré csavart
az élet”.

Mindkét változatban mély emberség tárul
verseiben. Költészete igazi líra: önkifejezés.
Magát dalolja, még halottainak és elmult
szerelmeinek szép kultuszában is; a termé-
szet, a táj és általában a külső világ csak
mint az egyéni problémák érzéki kifejező-
eszközei vagy a hangulat kísérőjelenségei
tolulnak föl verseibe. Világos, mélyen egyéni
voltukban is örök-emberi mondanivalókat
vall ki, amelyek a művészi kifejezés szép-
ségével párosulnak, játékoság és nagyképű-
ség nélkül. Költői képeiben eredeti szépsé-
gek villannak — különös tehetsége van az
elront érzések érzékes kifejezésére, — rí-
mei teltek és tiszták, biztosan uralkodik a
formán és a halk, a kemény, a kozmikus
ölelésű vagy szenvedélyes hang változatai,
s igényes még a szabadversben is. Ritka
költő: fiatal létére válogatni is tud termé-
séből. Világát maga alakította ki, legfeljebb
József Attilára emlékeztet egy-egy didergős
verse és nyersebb képe. s Dsida Jenőre